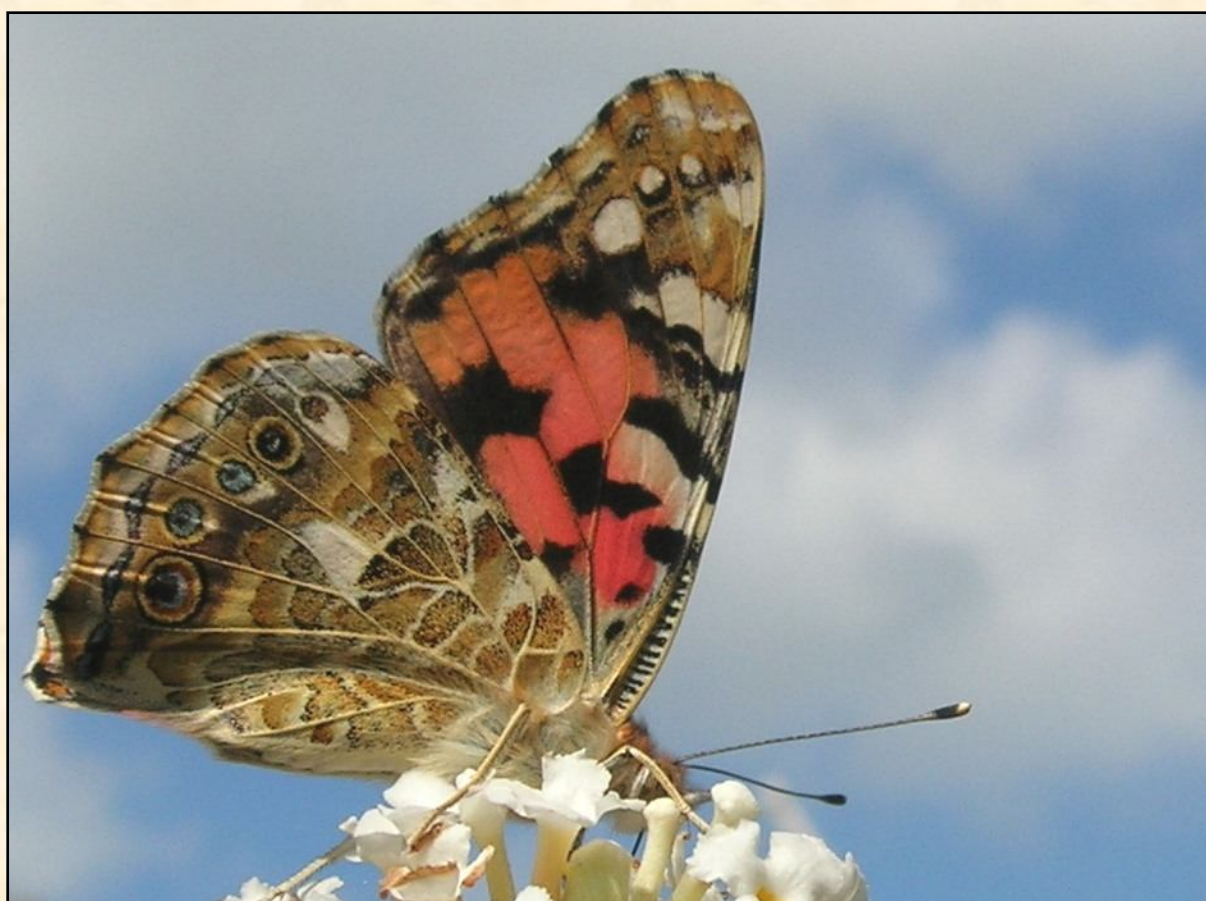

Dagvlinders in Zeeland

Jaarverslag
2007

Dagvlinders in Zeeland

Jaarverslag 2007

Vlinder – en Libellenwerkgroep Zeeland

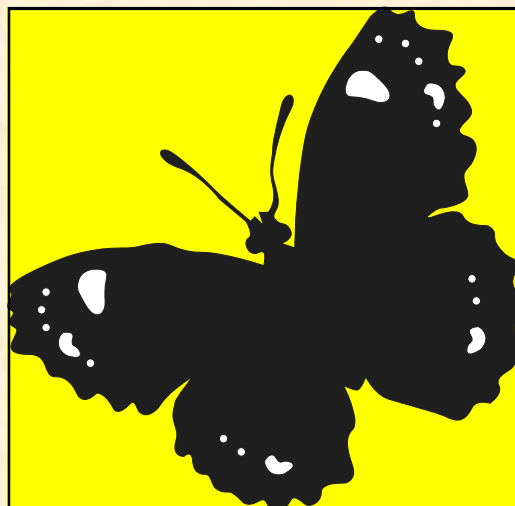
Met medewerking van :

Vlinderwerkgroep West Zeeuws-Vlaanderen

(werkgroep van Natuurbeschermingsver. 't Duumpje)

Insectenwerkgroep Oost Zeeuws-Vlaanderen

(werkgroep van Natuurbeschermingsver. de Steltkluut)

Inleiding

In december 2003 heeft de Vlinder- en Libellenwerkgroep de atlas "Dagvlinders in Zeeland" uitgegeven. In deze atlas staan de waarnemingsgegevens van de periode 1993-2002 beschreven.

Van de waarnemingsgegevens van de periode 2003 t/m 2006 heb ik vorig jaar een overzicht gemaakt. Alle leden en donateurs van onze werkgroep hebben een exemplaar daarvan ontvangen.

Voor u ligt "Dagvlinders in Zeeland, jaarverslag 2007". Het is de bedoeling om jaarlijks de waarnemingsgegevens vast te leggen in een overzicht.

Dagvlinders zijn koudbloedige dieren en dus sterk afhankelijk van de weersomstandigheden.

2007 begon met 2 vrij zachte wintermaanden voor wat betreft de temperatuur. In het voorjaar kwamen zelfs hoge temperaturen voor, met name in de maand april. Zo werd op 15 april 2007 zelfs een temperatuur van 29,7 °C. gemeten in Westdorpe (Zeeuws-Vlaanderen). Het mooie en ook droge weer duurde tot begin mei. Helaas brak toen een periode aan van wisselvallig en onstabiel weer. Dit resulteerde in weinig geschikte dagen om veel dagvlindersoorten aan te treffen.

Op de volgende pagina treft u een overzicht aan van het aantal vindplaatsen per maand en het aantal waargenomen exemplaren per maand. Daaruit blijkt duidelijk dat in april op heel veel plaatsen dagvlinders werden waargenomen, en zelfs meer exemplaren dan in augustus. Dit komt niet vaak voor. Meestal vliegen de meeste dagvlinders in de maanden juli en augustus als het volop zomer is.

Het weer heeft dan ook een duidelijke invloed op het voorkomen van dagvlindersoorten.

Op de pagina's 5 t/m 21 wordt per soort een korte beschrijving gegeven, met daarbij een afbeelding en een verspreidingskaartje van 2007. Ook is weer het aantal vindplaatsen en het aantal waargenomen exemplaren vermeld van 2007 en van de 3 voorgaande jaren, zodat er enigszins een vergelijking gemaakt kan worden hoe de soort de jaren ervoor aanwezig was in Zeeland.

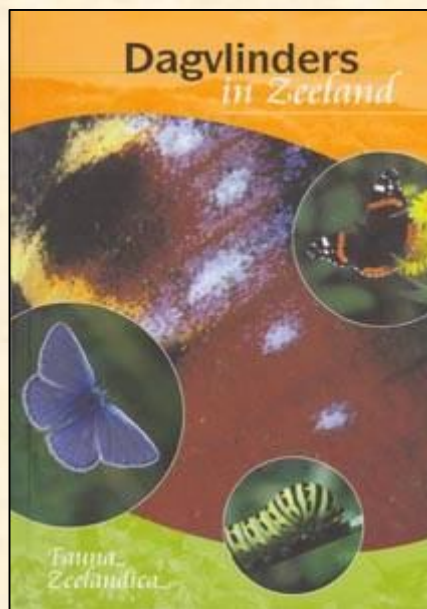
Op pagina 22 treft u een overzicht aan van het waarnemingsgemiddelde per soort per jaar.

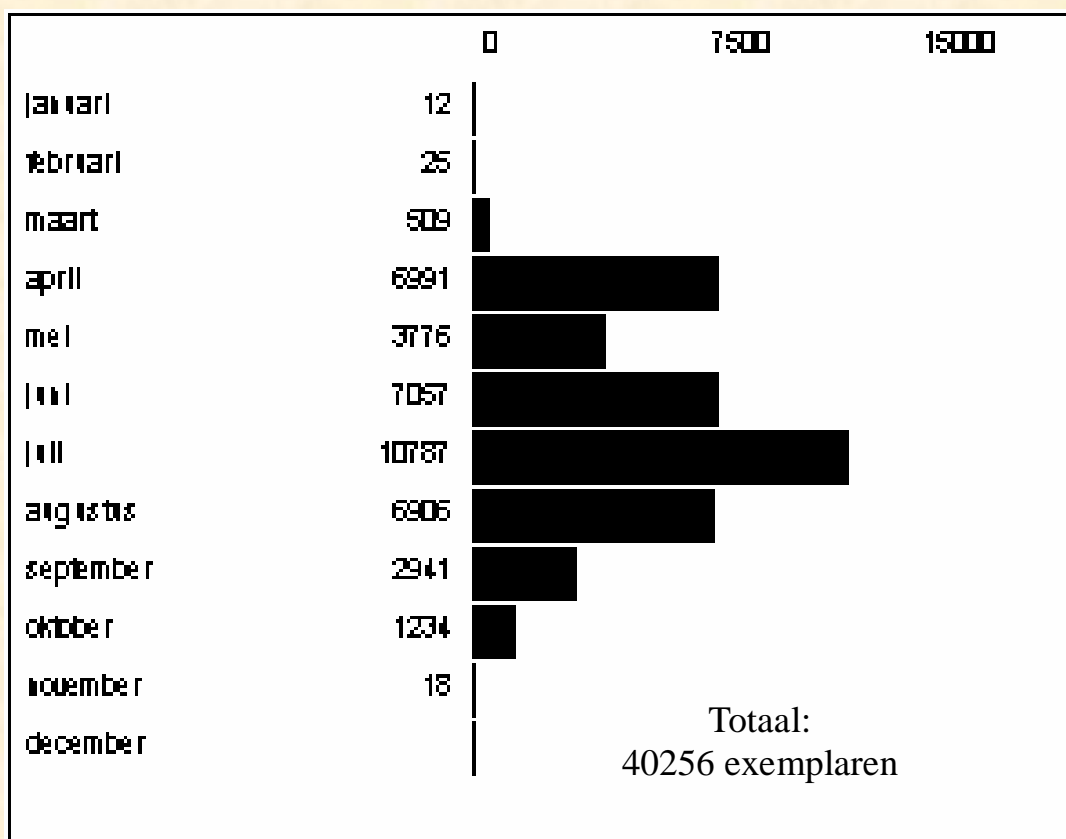
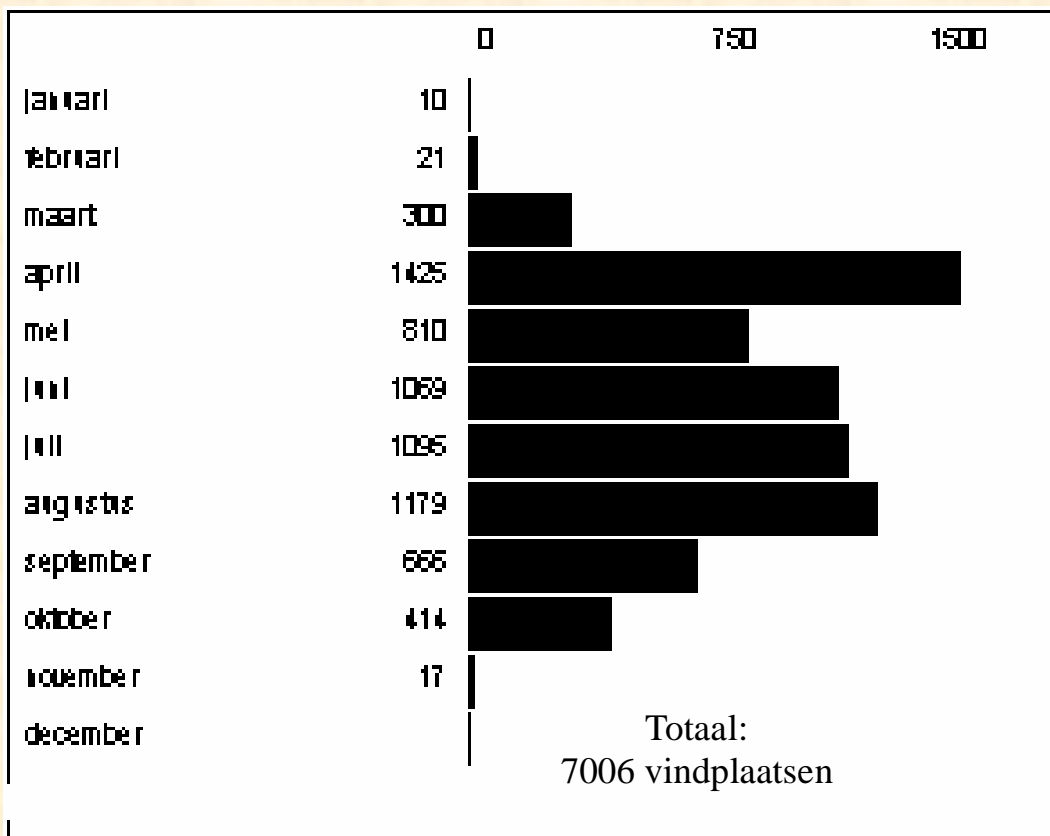
Op pagina 23 is een overzichtskaart van Zeeland opgenomen waarop te zien is in welke kilometerhokken in 2007 dagvlinders zijn waargenomen.

Dit jaarverslag eindigt met een "Tenslotte" op pagina 24.

De dagvlindersoorten worden in de gebruikelijke volgorde besproken. Veel leesplezier toegewenst!

Henk Wagenaar

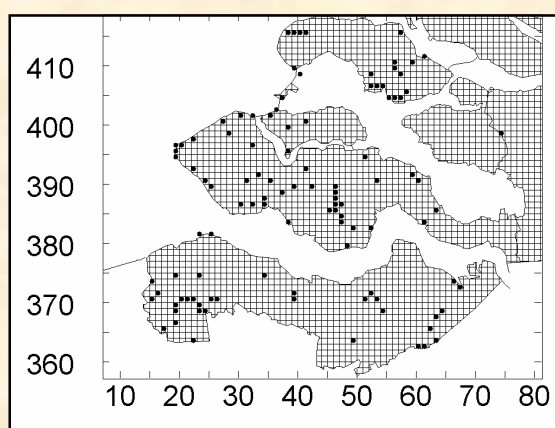

DIKKOPJES

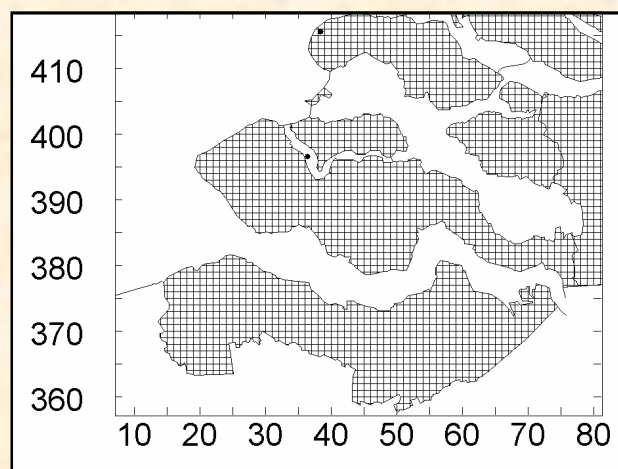
1.	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Zwartsprietdikkopje	196	2447	257	4910	158	679	173	781

Het zwartsprietdikkopje is een zeer algemene soort in Zeeland. Verspreid over de hele provincie kan de soort worden aangetroffen. In 2007 werd het eerste zwartsprietdikkopje al op 1 juni waargenomen. Het laatste exemplaar werd gezien op 28 augustus. De hoge aantallen van 2004 en 2005 werden nog lang niet geëvenaard, maar er werden ruim 100 exemplaren meer gezien dan in 2006.

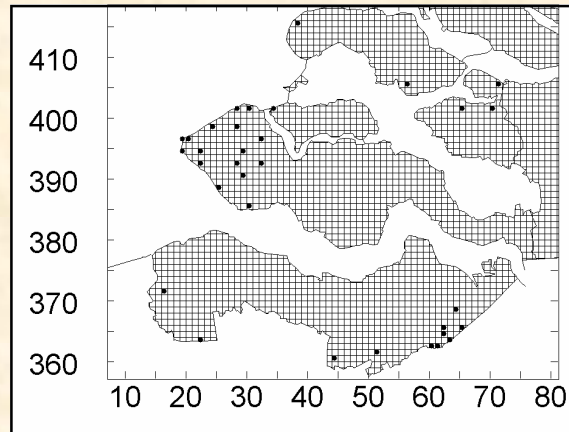
2.	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
Geelsprietdikkopje	1	1	6	9	8	15	2	2

Het geelsprietdikkopje wordt in Zeeland maar sporadisch waargenomen. In 2007 waren we van plan om met een soortgerichte inventarisatie de soort gericht te zoeken, maar door de tegenvallende weersomstandigheden is dat niet gelukt. In 2008 hopen we een nieuwe poging te ondernemen. Op 7 juni 2007 werd een exemplaar gezien te Burgh-Haamstede, en op 24 augustus te Veere. Daar is het bij gebleven. Mogelijk dat de soort op meerdere locaties voorkwam, maar niet werd ontdekt.

3. <i>Groot dikkopje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	32	106	41	88	58	78	60	109

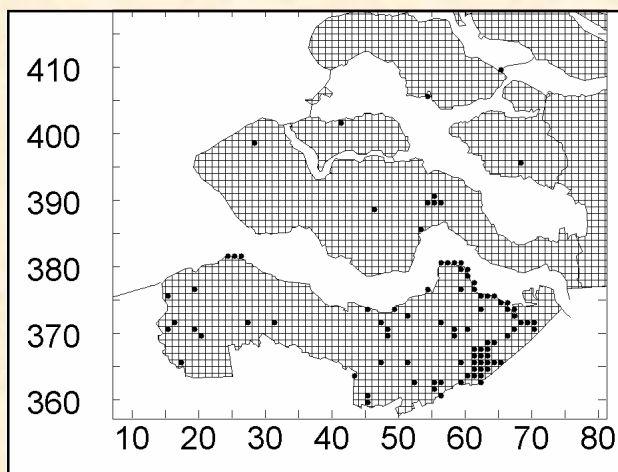
Opvallend bij het groot dikkopje is het feit dat deze soort op heel Zuid-Beveland niet is waargenomen in 2007. Ook op Noord-Beveland, Tholen, Sint-Philipsland, Schouwen-Duiveland en West Zeeuws-Vlaanderen bleef het bij slechts een enkel exemplaar. Op Walcheren daarentegen werden heel wat groot dikkopjes waargenomen, evenals rond Clinge en Sint-Jansteen. Het eerste groot dikkopje werd gezien op 24 mei, het laatste exemplaar op 3 augustus.

GROTE PAGES

4. <i>Koninginnenpage</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	222	408	387	855	589	1544	236	586

In 2007 was het plan om de Koninginnenpage d.m.v. een soortgerichte zoekactie te inventariseren. Helaas is dat niet gelukt door de weersomstandigheden. Toch vlogen er wel Koninginnenpages, maar vooral beneden de Westerschelde. Het eerste exemplaar werd gezien op 26 maart, het laatste exemplaar vloog op 19 oktober. Vooral in de laatste week van april werden er veel exemplaren waargenomen langs de Westerscheldedijken, soms wel 40 Koninginnenpages op een route van een kilometer. De aantallen van de twee voorgaande jaren werden echter lang niet gehaald. We hopen in 2008 weer gericht te zoeken naar het voorkomen van deze prachtige vlinder of de rupsen van de Koninginnenpage.

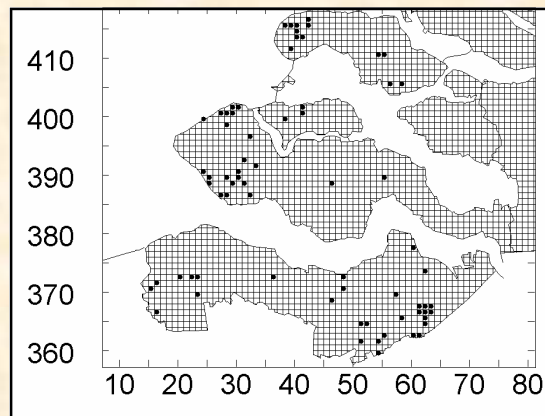
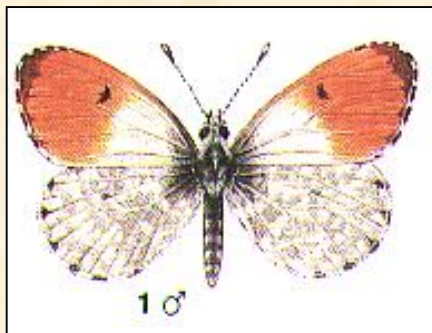

WITJES

5. <i>Oranjetipje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	247	644	232	922	191	513	169	301

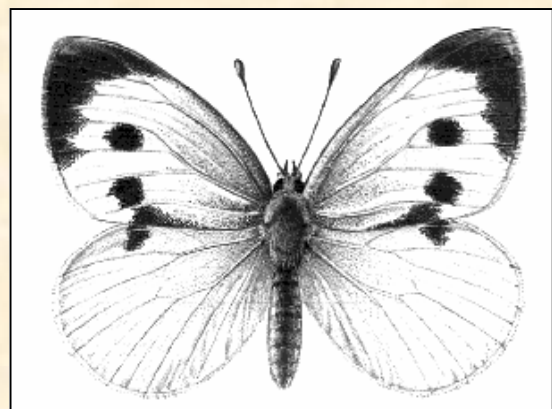
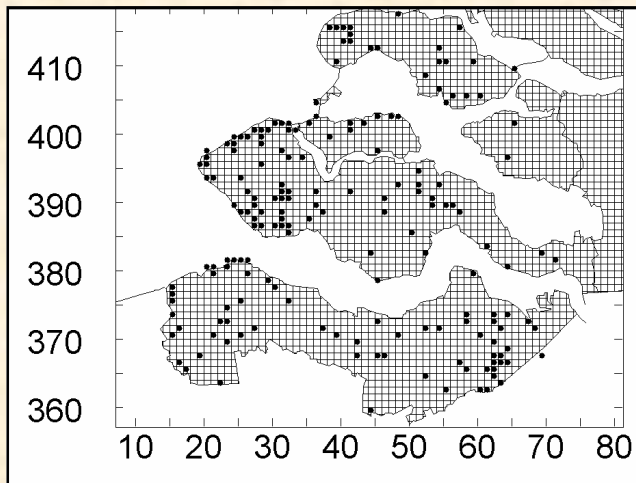
In 2007 maakte het oranjetipje een vroege start: al op 27 maart werd het eerste exemplaar waargenomen. Op 24 mei werd het laatste oranjetipje gezien. De vliegperiode viel vroeger dan andere jaren, mogelijk een gevolg van het vroege en mooie voorjaar in 2007. Behalve de 301 vlinders werden er ook 63 eitjes geteld.

In vergelijking met 2 jaar geleden is het aantal waargenomen oranjetipjes drastisch gedaald. Het is dan ook zaak om het oranjetipje goed te blijven volgen. Vooral op de zandgronden is de kans op oranjetipjes het grootst.

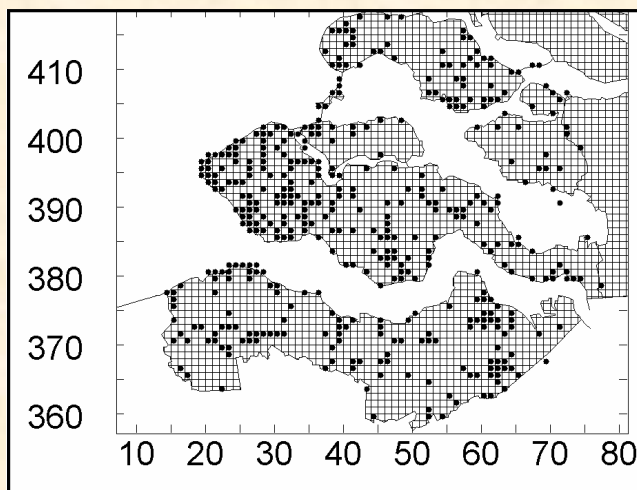
6. <i>Groot koolwitje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	747	2069	861	2517	871	2174	1052	2894

Het groot koolwitje is een zeer algemene vlinder, die verspreid over de hele provincie voorkomt. In 2007 werd het eerste exemplaar gezien op 24 maart, terwijl het laatste groot koolwitje op 25 oktober werd waargenomen. Vooral in de 2e helft van april en de eerste week van juli werden veel exemplaren gezien. In heel 2007 werden 346 rupsen van het groot koolwitje geteld.

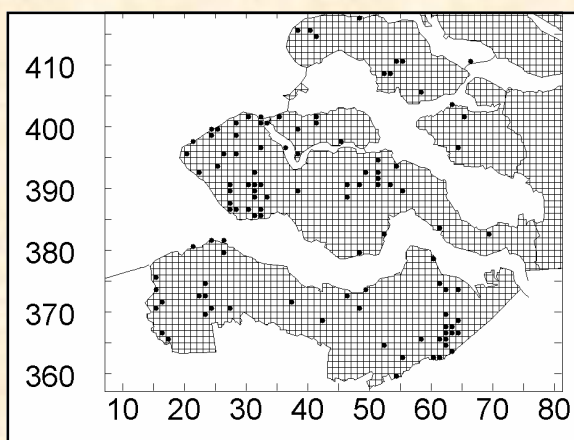
7. <i>Klein koolwitje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	1268	4828	1264	5837	1473	6397	1824	9238

Op 12 maart 2007 werden de eerste exemplaren waargenomen. Op 31 oktober werd het laatste klein koolwitje gezien. Vooral in de 2e helft van april vlogen er veel kleine koolwitjes. In de 2e helft van juni was er weer een piek, en begin augustus werden ook nog heel wat exemplaren waargenomen. De soort werd bijna overal in de provincie waargenomen. Het klein koolwitje is dan ook een zeer algemene soort in Zeeland. Gelet op de aantallen is een stijgende lijn waar te nemen bij het klein koolwitje.

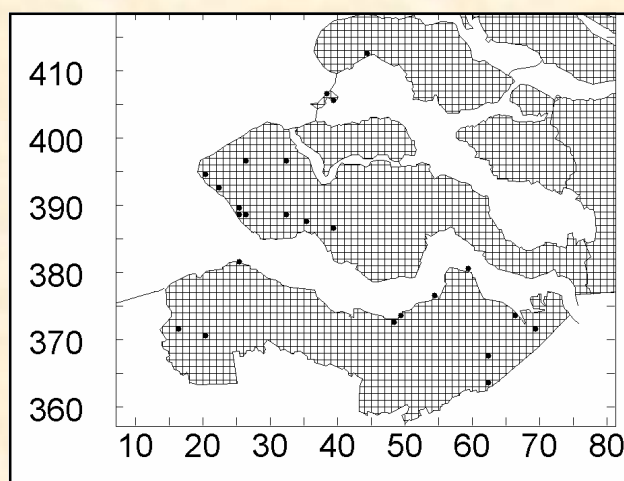
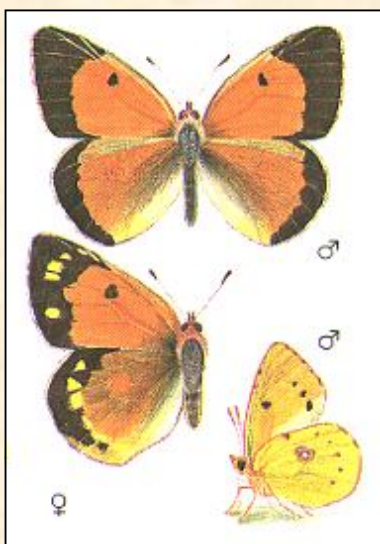
8. <i>Klein geaderd witje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	507	1604	564	2107	547	2299	566	2137

Het klein geaderd witje werd in 2007 voor het eerst gezien op 27 maart. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 18 oktober. Vooral in de 2e helft van april vlogen er veel klein geaderde witjes. Daarna was er weer een piek in de 2e helft van juni tot de 1e week van juli. De 3e piek zat rond begin augustus. Daarna nam het aantal klein geaderde witjes snel af. Het aantal vindplaatsen en waargenomen exemplaren is de laatste 3 jaar redelijk stabiel.

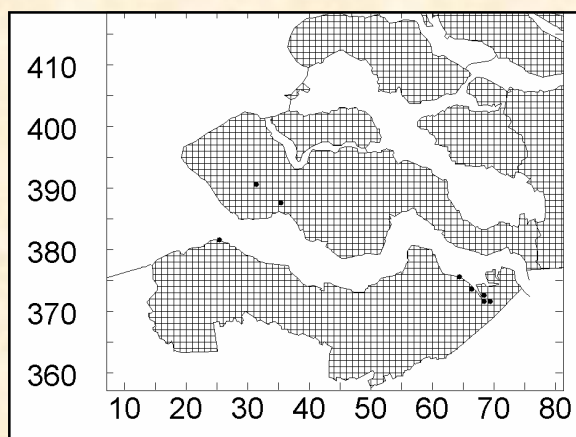
9. <i>Oranje luzernevlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	45	207	12	13	40	82	29	39

De oranje luzernevlinder is geen algemene soort in Zeeland. Het eerste exemplaar in 2007 werd gezien op 26 april. Op 30 september werd het laatste exemplaar waargenomen. Per week werden er nooit meer dan 5 exemplaren geteld. In de maanden augustus en september was de trefkans het grootst. Vooral langs de kust van Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen vloog deze trekvlinder. Net als in 2005 werden er in het afgelopen jaar weinig oranje luzernevlinders geteld. Het is niet te voorspellen hoe deze soort de komende jaren onze provincie zal bezoeken.

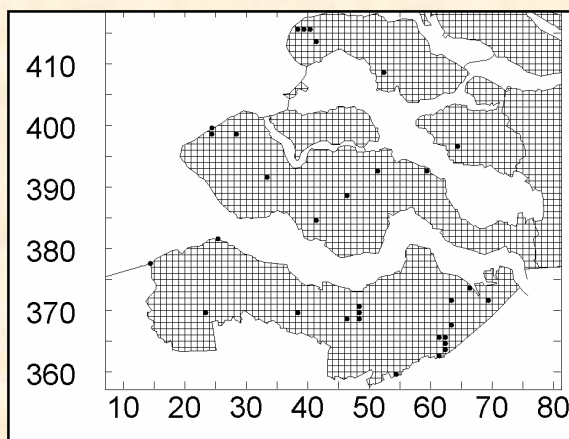
10. <i>Gele luzernevlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	1	1	0	0	18	24	12	23

De gele luzernevlinder werd in 2007 vooral in de periode van 26 april t/m 2 mei waargenomen langs de dijken van de Westerschelde. Het duurde tot september voordat er weer exemplaren van deze soort werden gezien, in dit geval bij Middelburg en Ritthem, waar het laatste exemplaar op 23 september werd waargenomen. In grote delen van Zeeland werd de gele luzernevlinder helemaal niet gezien. De trefkans was in 2007 dus ook weer gering.

11. <i>Citroenvlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	153	260	131	150	49	57	70	78

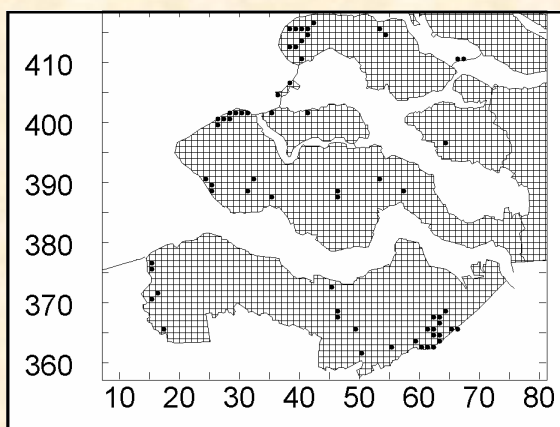
De eerste citroenvlinder werd in 2007 al gezien op 15 februari. Vooral april was een geschikte maand om deze soort te zien. Ruim 30 exemplaren werden in die maand geteld. In juli werden helemaal geen citroenvlinders waargenomen. Augustus was weer wel een geschikte maand met 13 exemplaren. Op 18 oktober 2007 werd de laatste citroenvlinder gezien. In de buurt van Haamstede en in de omgeving van Hulst werden de meeste citroenvlinders waargenomen, vrijwel zeker vanwege het aanwezig zijn van bospercelen.

**BLAUWTJES,
VUURVLINDERS EN
KLEINE PAGES**

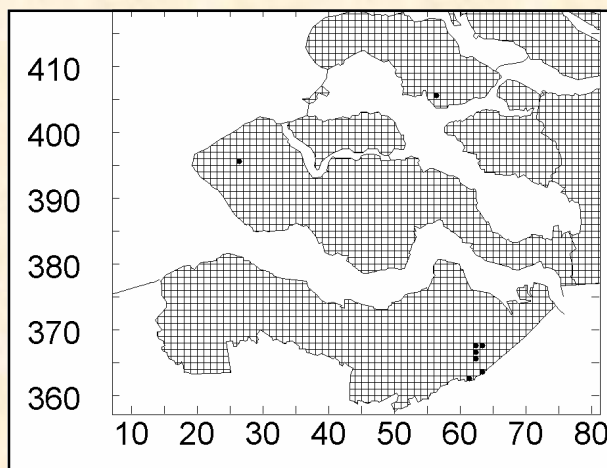
12. <i>Kleine vuurvlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	189	848	167	1154	179	735	198	844

De kleine vuurvlinder kan verspreid over de hele provincie worden waargenomen. Toch werden de meeste exemplaren gezien rond Haamstede, Oostkapelle en Clinge / Sint-Jansteen. Het eerste exemplaar in 2007 werd gezien op 27 maart. In de maand juli was de kans het grootst om kleine vuurvlinders te zien: 270 exemplaren vlogen in deze zomermaand. Op 2 november werd het laatste exemplaar waargenomen.

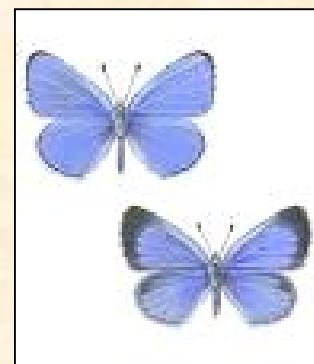
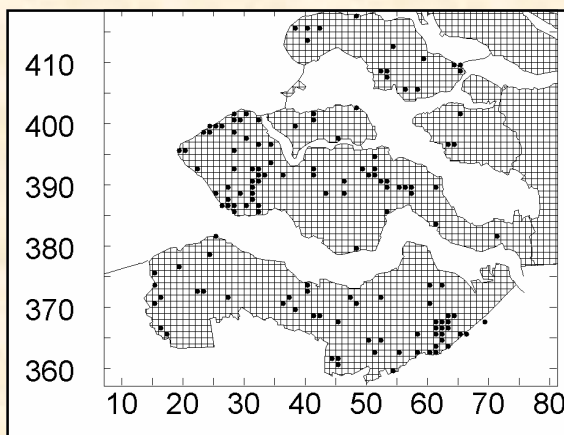
13. <i>Eikenpage</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	6	36	24	253	20	74	21	224

De eikenpage komt in Oost Zeeuws-Vlaanderen vanouds veelvuldig voor. Op 8 juni werd het eerste exemplaar waargenomen. Op 10 augustus werd het laatste exemplaar gezien. Rond 21 juni, het begin van de zomer, werden de meeste eikenpages gezien. Het aantal eikenpages in 2007 ligt ongeveer op het niveau van 2005. Door de weersomstandigheden in 2007 is van een zoekgerichte actie naar de eikenpage niet veel terecht gekomen. In grote delen van Zeeland werd de soort dan ook niet waargenomen.

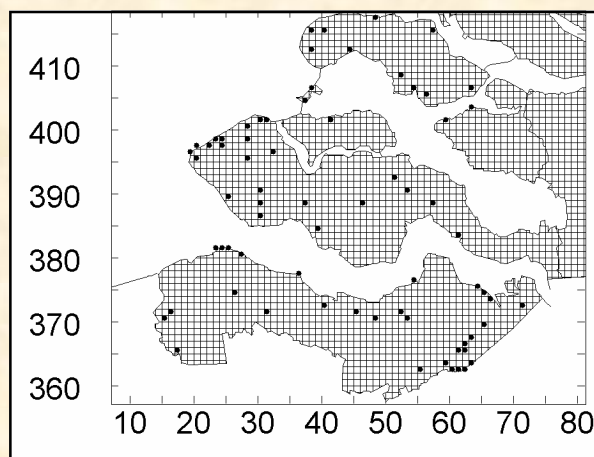
14. <i>Boomblauwtje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	206	239	339	455	550	809	840	1570

Het boomblauwtje heeft een prima jaar achter de rug. Het aantal exemplaren is in 2007 bijna verdubbeld t.o.v 2006. Vooral in de maand april werden heel veel boomblauwtjes waargenomen: 514 exemplaren, terwijl in juli slechts 425 exemplaren werden gezien. Op 7 maart 2007 werd al het eerste boomblauwtje gezien, wat erg vroeg is voor de soort. Op 18 oktober werd het laatste boomblauwtje waargenomen. Verspreid over de hele provincie werden boomblauwtjes gezien, echter bijna nooit in grote aantallen tegelijk.

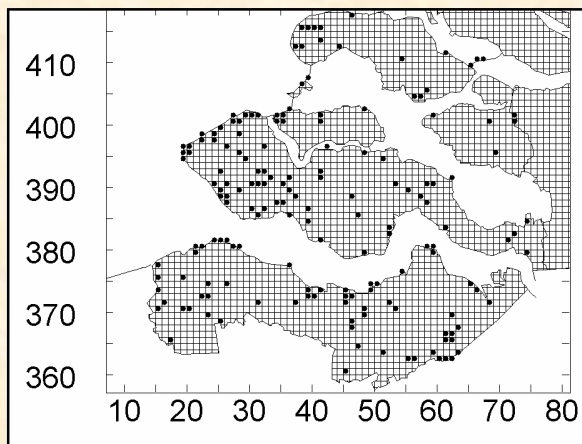
15. Bruin blauwtje	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	138	588	109	306	133	291	105	157

In 2007 werd het eerste bruin blauwtje gezien op 27 april. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 13 oktober. In de maand mei werden de meeste bruine blauwtjes geteld: 46 exemplaren. Deze Rode Lijst-soort komt verspreid over de hele provincie voor. Het waarnemingsgemiddelde lag wel erg laag in 2007 (zie tabel pag. 22). Het is dan ook zaak om deze soort kritisch te blijven volgen.

16. Icarusblauwtje	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	227	941	250	1322	285	1639	337	1112

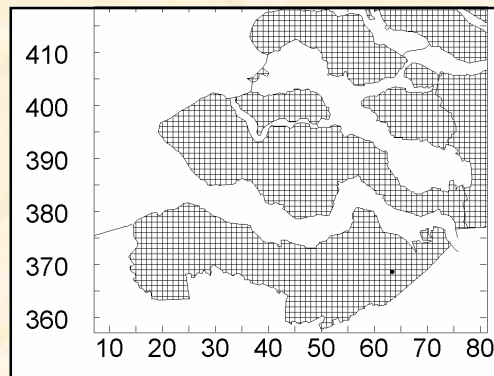
In 2007 werd het eerste icarusblauwtje gezien op 2 april. Het laatste exemplaar werd waargenomen op 20 oktober. In de maand augustus werden de meeste icarusblauwtjes geteld: 353 exemplaren. Het icarusblauwtje kon verspreid over de hele provincie worden waargenomen. Meerdere exemplaren per locatie zijn geen uitzondering. Het waarnemingsgemiddelde was lager dan voorgaande jaren, maar het aantal vindplaatsen vertoont een stijgende lijn.

AURELIA'S

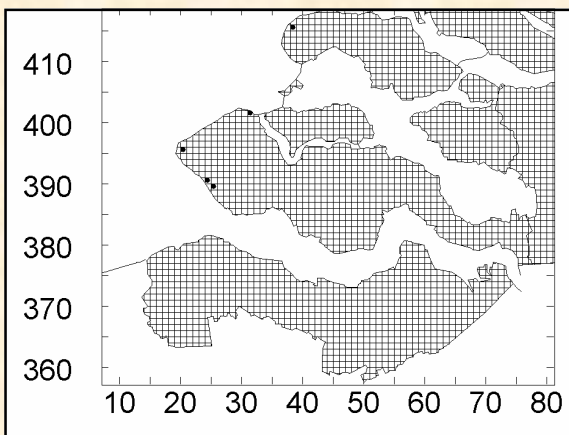
17. <i>Keizersmantel</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	2	2	4	4	8	8	1	1

In 2007 werd de keizersmantel voor zover bekend slechts 1x waargenomen: op 25 juli werd een exemplaar gezien: bij Zeildijk in Oost Zeeuws-Vlaanderen. Deze zwerver had in 2006 een goed jaar, maar in 2007 was het echt een gelukstreffer als je een keizersmantel zag vliegen!

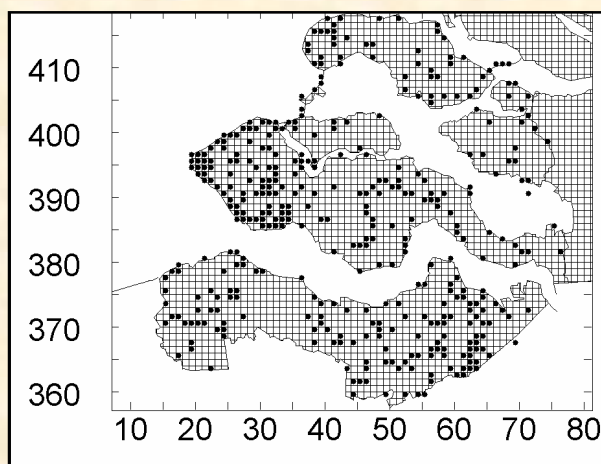
18. <i>Kleine parelmoervlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	13	19	40	80	28	34	9	9

De kleine parelmoervlinder is een Rode Lijst-soort die vooral in de duinen voorkomt. In 2007 werd deze soort maar sporadisch aangetroffen. Het eerste exemplaar werd gezien op 31 mei bij Burgh-Haamstede, het laatste exemplaar werd waargenomen op 6 oktober bij Klein-Valkenisse. In juni en augustus werden de meeste kleine parelmoervlinders gezien. Het waarnemingsgemiddelde was in 2007 lager dan in de voorgaande jaren. Hopelijk zal de kleine parelmoervlinder in de komende jaren uit dit dal omhoog klimmen en zich op de bestaande locaties weten te handhaven of mogelijk te herstellen.

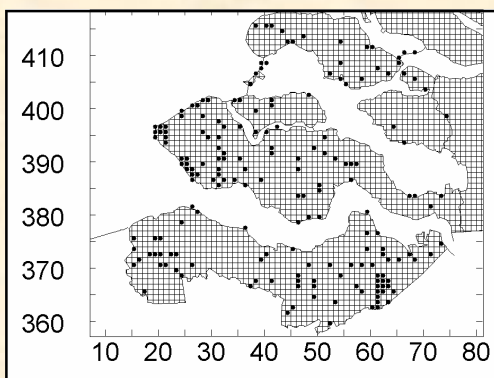
19. <i>Atalanta</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	943	2527	979	2725	1456	5523	1634	4832

In 2007 werd de atalanta al heel vroeg waargenomen. Op 14 januari werd het eerste exemplaar gezien bij Oostkapelle. Dit is zeker een overwinteraar geweest, iets wat we bij de atalanta de laatste jaren steeds vaker constateren. Bijna het hele jaar door kunnen atalanta's in Zeeland worden gesignaleerd. De topmaand voor deze soort was juli met meer dan 1200 exemplaren! Ook in augustus vloog de atalanta nog heel erg goed. Daarna nam het aantal waarnemingen duidelijk af. Pas op 26 november werd het laatste exemplaar waargenomen. De atalanta komt verspreid over de hele provincie voor, zoals onderstaand verspreidingskaartje duidelijk laat zien.

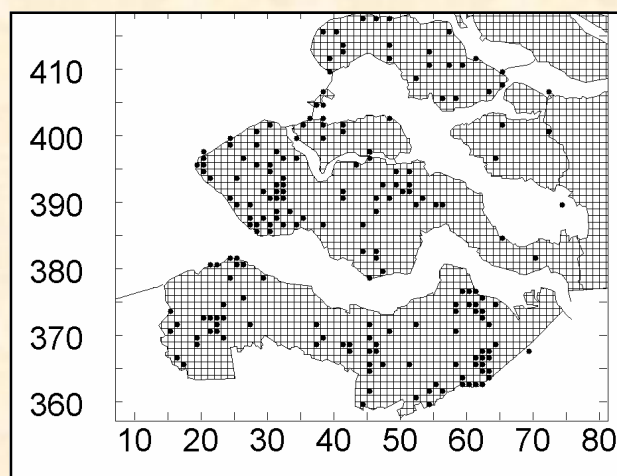
20. <i>Distelvlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	402	858	112	147	1062	3117	479	814

Ten opzichte van 2006 vertoonde de distelvlinder in 2007 een heel sterke achteruitgang. Toch deed de soort het weer duidelijk beter dan in 2005. We zien met name bij de distelvlinder jaarlijks grote schommelingen in het voorkomen. Het ene jaar is er veel meer trek vanuit het zuiden dan het andere jaar. Het eerste exemplaar werd waargenomen op 12 april 2007. Pas vanaf 10 mei kwamen er meer distelvlinders in Zeeland voor. De trek kwam toen blijkbaar op gang. Pas in juni bereikte deze een hoogtepunt: 378 exemplaren werden in die maand gezien. Ook in augustus vlogen er bijna 300 distelvlinders rond, waarna het aantal weer afzakte. Op 21 oktober werd het laatste exemplaar gezien.

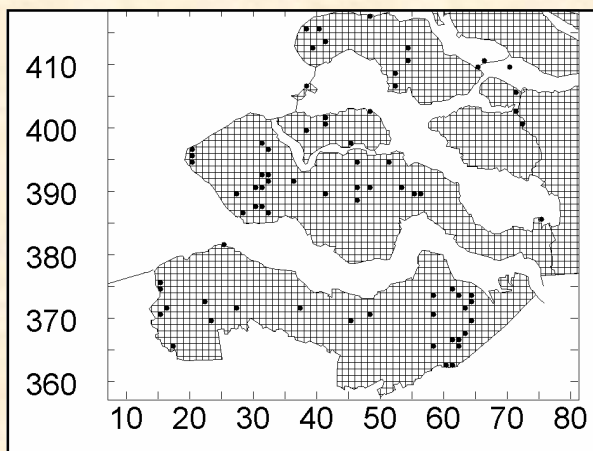
21. <i>Dagpauwoog</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	542	1243	484	1226	779	2491	788	1761

Op 8 januari 2007 werden de eerste dagpauwogen reeds waargenomen. Deze overwinteraars hebben hun schuilplaats al vroeg verlaten! In de hele maand januari werden al 10 dagpauwogen geteld, wat niet weinig is. April 2007 was een topmaand voor deze soort met 584 exemplaren. Ook in juli werden veel dagpauwogen gezien, en zelfs in oktober werden nog 159 exemplaren geteld. Op 25 oktober werd de laatste dagpauwoog van 2007 gemeld. In de hele provincie kon de soort gezien worden. Het waarnemingsgemiddelde daalde echter wel naar een dieptepunt voor de laatste 5 jaren.

22. <i>Kleine vos</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	381	612	335	590	430	694	172	254

De kleine vos werd in 2007 ook al redelijk vroeg gesignaleerd: op 1 februari werd het eerste exemplaar waargenomen. De laatste kleine vos werd op 22 november gezien. April en augustus waren de beste maanden voor deze soort, toen werden de meeste exemplaren waargenomen. De soort kwam verspreid over de hele provincie voor. Alleen vanuit Tholen en Sint-Philipsland kwamen weinig meldingen, maar dat heeft ongetwijfeld te maken met het aantal waarnemers in die gebieden. Net als bij de vorige soort daalde het waarnemingsgemiddelde naar een dieptepunt voor de laatste 5 jaren.

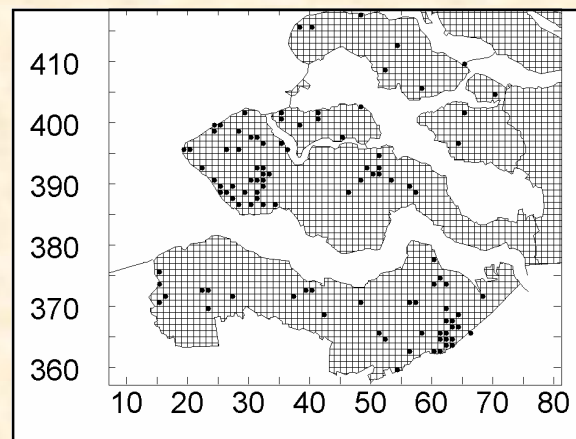

23. <i>Gehakkelde aurelia</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	447	720	440	733	613	1156	438	663

De gehakkelde aurelia behoort ook tot de overwinteraars: op 18 januari 2007 werd het eerste exemplaar waargenomen. Het laatste exemplaar werd op 18 oktober gezien.

Maart, april, juni, juli en september waren de beste maanden voor deze soort, toen werden de meeste exemplaren waargenomen. Als we de vliegtijdgrafiek van deze soort bekijken, zien we 3 generaties van de gehakkelde aurelia.

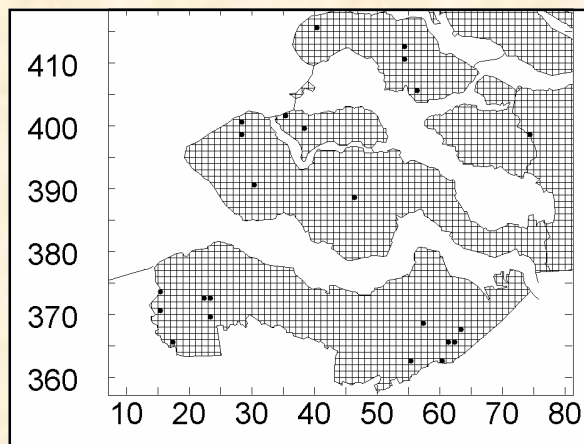
De soort kwam verspreid over de hele provincie voor. Net als bij de vorige 2 soorten daalde het waarnemingsgemiddelde naar een dieptepunt voor de laatste 5 jaren.

24. <i>Landkaartje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	101	179	115	311	67	116	61	91

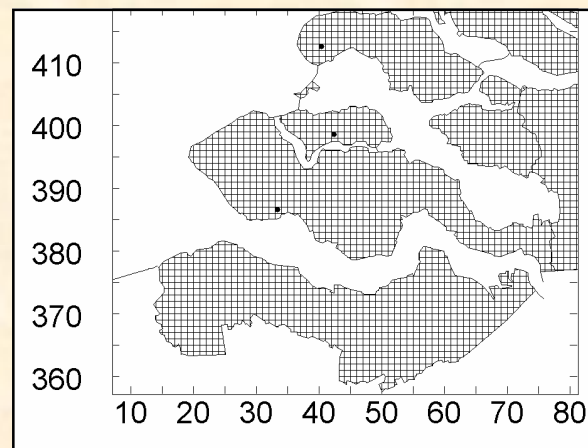
Het landkaartje is ook een soort die het in 2007 slecht deed. Het waarnemingsgemiddelde was het laagste van de afgelopen 5 jaar. In grote delen van onze provincie komen we geen landkaartjes tegen. In West- en Oost Zeeuws-Vlaanderen staan nog de meeste stippen op het verspreidingskaartje.

Het eerste exemplaar in 2007 werd waargenomen op 29 maart. In april, mei en juli vlogen de meeste exemplaren. Het laatste landkaartje werd gezien op 23 september 2007.

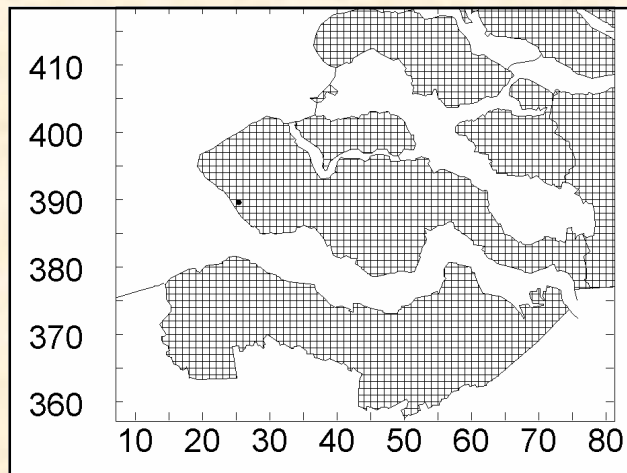
25. <i>Rouwmantel</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	1	1	0	0	16	16	3	3

In 2007 werden slechts 3 exemplaren waargenomen van de rouwmantel. Opmerkelijk dat ze allemaal vroeg in het jaar werden gezien. Het eerste exemplaar werd op 23 februari waargenomen bij Burgh-Haamstede, het tweede exemplaar op 12 maart in Geersdijk en het derde exemplaar op 27 maart in Ritthem. Daar bleef het bij. Nog steeds zijn er geen rupsen van deze soort aangetroffen in Zeeland, en de kans daarop is ook niet erg groot als het maar bij enkele vlinders per jaar blijft.

26. <i>Grote vos</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	2	2	0	0	3	3	1	1

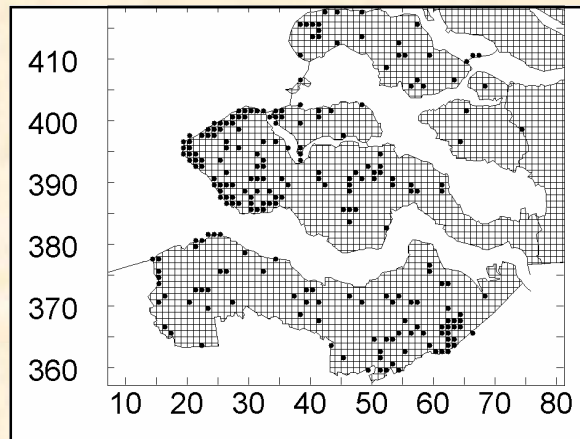
Op 19 september 2007 werd het eerste en ook het enige exemplaar gemeld van de grote vos. Bijna jaarlijks komt de soort tevoorschijn bij Dishoek, zodat het er op lijkt dat daar een vaste populatie zit van deze soort. Je moet echt geluk hebben om deze vlinder te ontmoeten in Zeeland.

ZANDOOGJES

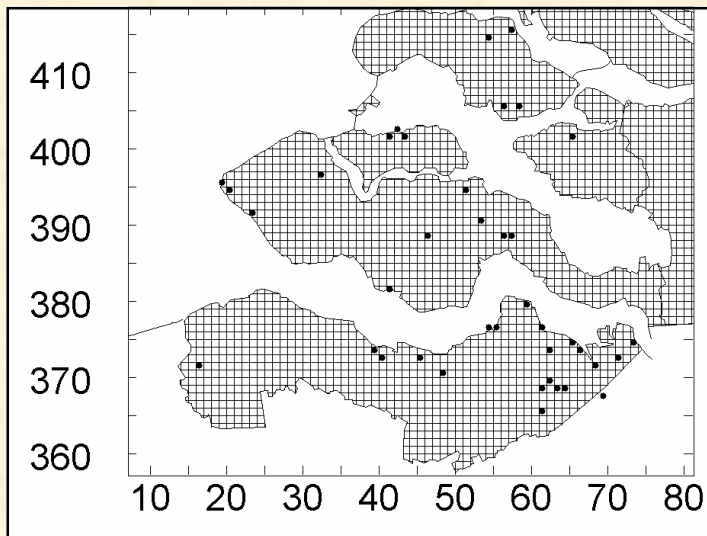
27. <i>Bont zandooogje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	649	2146	633	2205	711	2144	969	2848

In 2007 werd het eerste bont zandooogje waargenomen op 12 maart. In de warme aprilmaand werden de meeste exemplaren van het bont zandooogje waargenomen: maar liefst 616 exemplaren werden geteld. Vanaf eind juli tot half augustus vlogen er ook veel bont zandooogjes rond, en een derde piek was in de tweede week van september te zien. Ondanks het grote aantal exemplaren wat geteld werd, was het waarnemingsgemiddelde van het bont zandooogje in 2007 toch lager dan in de voorgaande jaren.

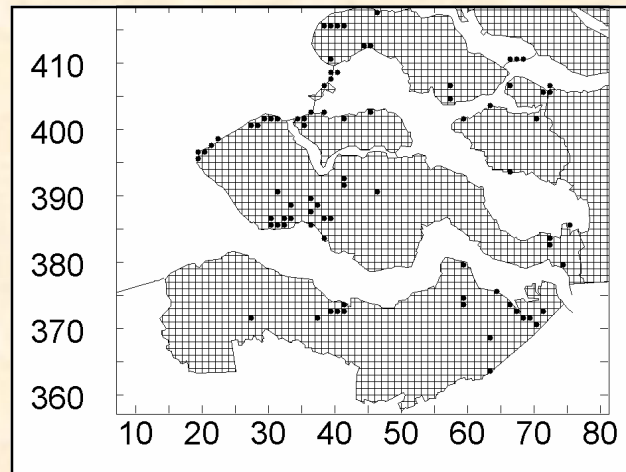
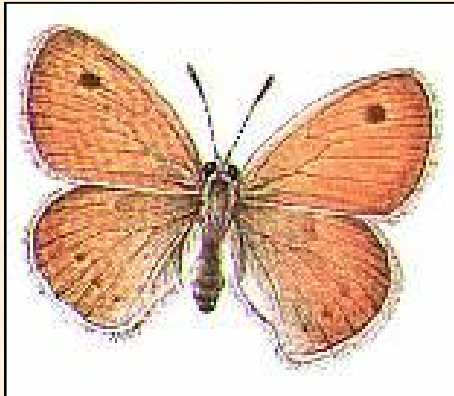
28. <i>Argusvlinder</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	124	187	81	154	72	104	62	100

In 2007 werd de eerste argusvlinder gezien op 17 maart. De laatste argusvlinders werden waargenomen op 20 oktober. In de maanden april en september werden de meeste exemplaren geteld, respectievelijk 25 en 31. Ook van deze soort waren 3 generaties aanwezig. Het aantal exemplaren dat jaarlijks gezien wordt neemt nog steeds af. Op veel plaatsen is de soort aan het verdwijnen. Het zou jammer zijn als de argusvlinder op de Rode Lijst terecht zou komen.

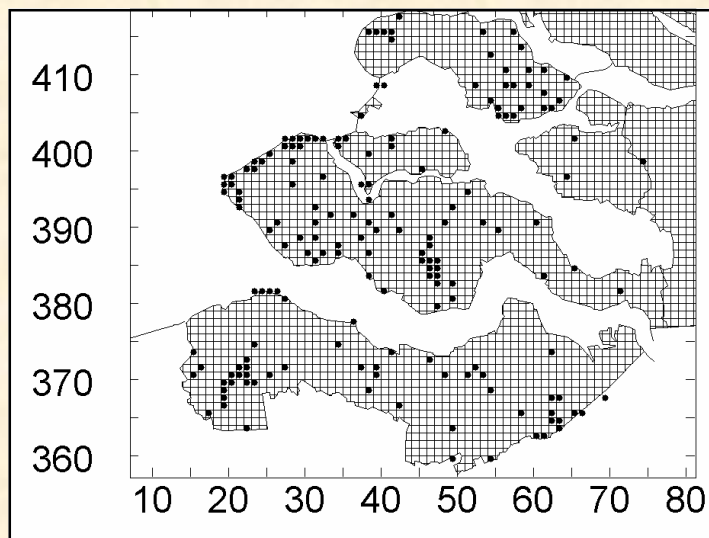
29. <i>Hooibeestje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	46	86	79	259	93	246	139	569

Het hooibeestje is een soort die het in 2007 goed deed. Op steeds meer vindplaatsen werd de soort aangetroffen, en ook het aantal exemplaren verdubbelde t.o.v. 2006. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor zandgronden, zoals op het verspreidingskaartje te zien is. Het eerste exemplaar werd waargenomen op 27 april in de Braakmanpolder Noord, het laatste exemplaar op 5 oktober op dezelfde locatie. In juni en augustus werden de meeste hooibeestjes geteld. De soort kwam in 2 generaties voor in Zeeland.

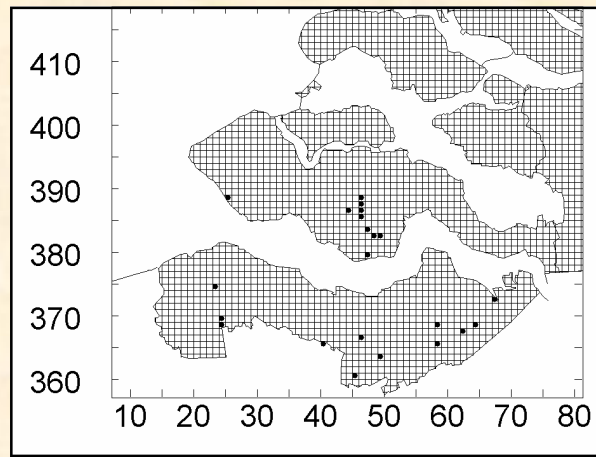
30. <i>Oranje zandoogje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	310	4343	384	5224	358	2161	393	1981

Het oranje zandoogje werd in 2007 al op 10 mei waargenomen, erg vroeg voor deze soort. Het laatste exemplaar werd gezien op 16 september. Het hoogtepunt van de soort ligt in de tweede helft van juli. Soms werden meer dan 100 exemplaren op één locatie geteld. Het waarnemingsgemiddelde lag echter op een dieptepunt! Dit zal te maken hebben gehad met de weersomstandigheden die in juli en augustus niet optimaal waren voor het oranje zandoogje. De soort komt verspreid over de hele provincie voor.

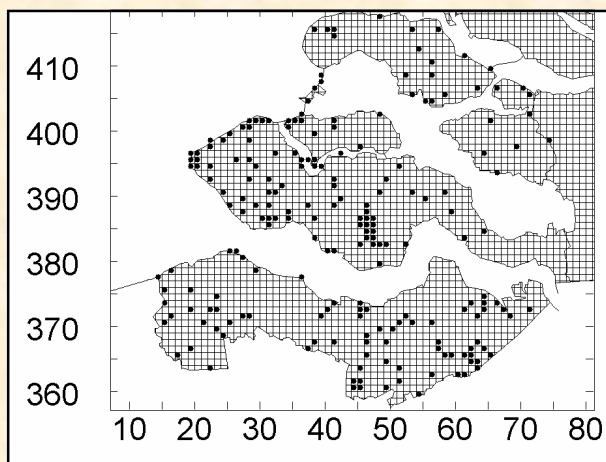
31. <i>Koevinkje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	37	411	31	189	55	437	33	125

In de bovenste helft van Zeeland zijn in 2007 geen koevinkjes gezien zoals op het verspreidingskaartje te zien is. In Zeeuws-Vlaanderen komt de soort wel voor, en in 2007 zijn ook in de Zak van Zuid-Beveland op diverse locaties koevinkjes waargenomen. Het eerste exemplaar werd gezien op 13 juni, de laatste exemplaren op 2 augustus. Het hoogtepunt lag in de derde week van juni, zo rond het begin van de zomer. Het waarnemingsgemiddelde van het koevinkje bereikte in 2007 een absoluut dieptepunt. Ook het aantal waargenomen exemplaren was dramatisch laag. De weersomstandigheden in de vliegtijd van deze soort zullen daaraan wel hebben bijgedragen.

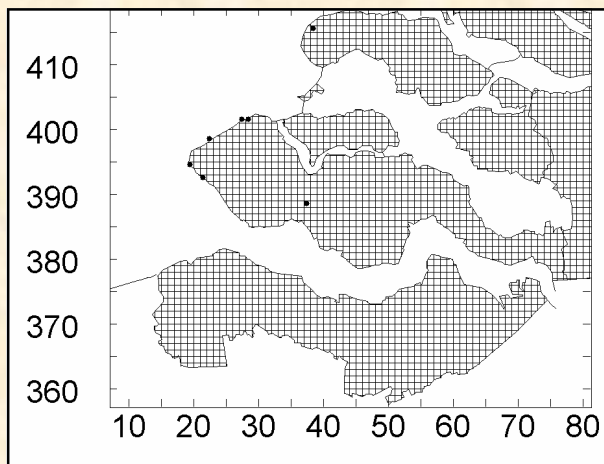
32. <i>Bruin zandoogje</i>	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	306	5128	433	6993	382	5007	498	5505

Op 9 april 2007 werd al een bruin zandoogje waargenomen, wat extreem vroeg is voor deze soort. Pas vanaf 24 mei werd de soort regelmatig gezien. Het laatste exemplaar werd op 28 september waargenomen. Juli was een absolute topmaand voor het bruin zandoogje met 2790 exemplaren, maar ook in juni werden al 1980 exemplaren geteld. Soms kunnen honderden exemplaren in een kilometerhok voorkomen. Desondanks kwam het waarnemingsgemiddelde in 2007 op een dieptepunt van de afgelopen 5 jaar. Toch blijft het bruin zandoogje bovenaan staan in de tabel op pag. 22.

33. Heivlinder	2004		2005		2006		2007	
	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.	aantal vpl.	aantal ex.
	23	31	17	145	17	21	7	12

De heivlinder is een Rode Lijst-soort. Het aantal vindplaatsen in Zeeland blijft gering, dat was zeker ook in 2007 het geval, In Zeeuws-Vlaanderen werd de heivlinder helemaal niet waargenomen. De meeste exemplaren werden gezien langs de kust van Walcheren. Het eerste exemplaar werd waargenomen op 26 juli, het laatste exemplaar op 21 augustus. De weersomstandigheden zullen ertoe hebben bijgedragen dat er maar weinig heivlinders zijn waargenomen.

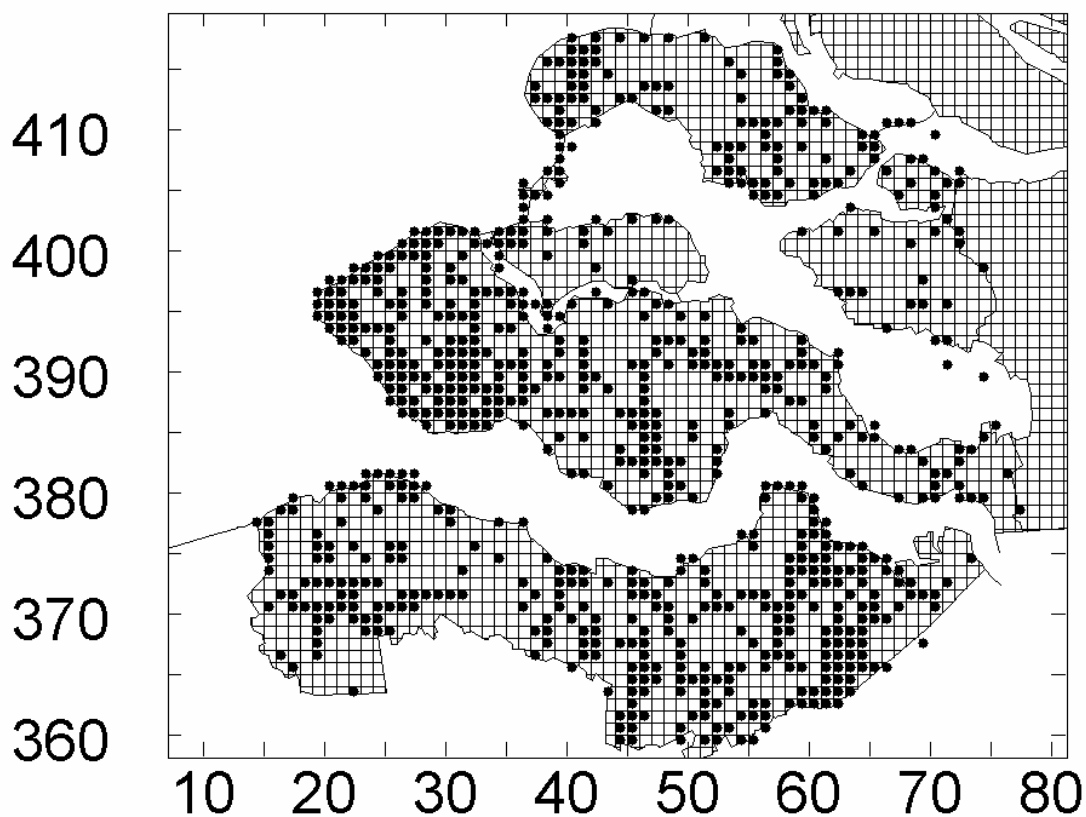
EINDE SOORTBESPREKING

**Waarnemingsgemiddelden per soort per jaar:
2003 t/m 2007**

	2003	2004	2005	2006	2007	GEM.
1. Bruin zandoogje	17.13	16.76	16.15	13.11	11.05	14.84
2. Oranje zandoogje	14.11	14.01	13.60	6.04	5.04	10.56
3. Zwartspriddikkopje	10.99	12.48	19.11	4.30	4.51	10.28
4. Koevinkje	16.42	11.11	6.10	7.95	3.79	9.07
5. Eikenpage	13.68	6.00	10.54	3.70	10.67	8.92
6. Icarusblauwtje	13.12	4.15	5.29	5.75	3.30	6.32
7. Kleine vuurvliender	6.39	4.49	6.91	4.11	4.26	5.23
8. Hooibeestje	12.67	1.87	3.28	2.65	4.09	5.00
9. Klein koolwitje	5.13	3.81	4.62	4.34	5.06	4.59
10. Distelvliender	13.29	2.13	1.31	2.94	1.70	4.27
11. Klein geaderd witje	4.68	3.16	3.74	4.20	3.78	3.91
12. Atalanta	5.34	2.68	2.78	3.79	2.96	3.51
13. Oranjetipje	5.24	2.61	3.97	2.69	2.15	3.33
14. Bont zandoogje	3.44	3.31	3.48	3.02	2.94	3.24
15. Heivliender	3.13	1.35	8.53	1.24	1.71	3.19
16. Dagpauwoog	4.61	2.29	2.53	3.20	2.23	2.97
17. Bruin blauwtje	3.77	4.26	2.81	2.19	1.50	2.91
18. Groot koolwitje	2.88	2.77	2.92	2.50	2.75	2.76
19. Landkaartje	5.03	1.77	2.70	1.73	1.49	2.54
20. Oranje luzernevliender	2.90	4.60	1.08	2.05	1.34	2.39
21. Groot dikkopje	2.89	3.31	2.15	1.34	1.82	2.30
22. Koninginnenpage	1.65	1.84	2.21	2.62	2.48	2.16
23. Kleine vos	3.12	1.61	1.76	1.61	1.48	1.92
24. Gehakkelde aurelia	2.30	1.61	1.67	1.89	1.51	1.80
25. Argusvliender	2.31	1.51	1.90	1.44	1.61	1.75
26. Kleine parelmoervliender	1.83	1.46	2.00	1.21	1.00	1.50
27. Boomblauwtje	1.60	1.16	1.34	1.21	1.87	1.44
28. Geelspriddikkopje	1.67	1.00	1.50	1.88	1.00	1.41
29. Citroenvliender	1.91	1.70	1.15	1.16	1.11	1.41
30. Gele luzernevliender	1.21	1.00	0	1.33	1.92	1.09
31. Keizersmantel	0	1	1	1	1	0.80
32. Grote vos	0	1	0	1	1	0.60
33. Rouwmantel	0	1	0	1	1	0.60

DAGVLINDERS 2007

Uit 755 kilometerhokken zijn waarnemingsgegevens doorgegeven.

TENSLOTTE

- Op voorgaande bladzijden is bij elke dagvlindersoort vermeld het aantal vindplaatsen en het aantal exemplaren. Dit zegt wel iets over de soort, maar het is minstens zo interessant om te kijken naar het waarnemingsgemiddelde per soort per jaar. Daartoe is het aantal exemplaren gedeeld door het aantal vindplaatsen. In de tabel op pagina 22 zien we het resultaat daarvan. Deze tabel gaat over de jaren 2003 t/m 2007.
- Zwartspriddikkopje, oranje en bruine zandoogje en koevinkje hebben hun positie op nummer 1, 2, 3 en 4 ook in 2007 weten te behouden.
- De volgende soorten hebben het in Zeeland moeilijk gehad in het afgelopen jaar of de afgelopen jaren:
oranjetipje / bruin blauwtje / icarusblauwtje / kleine parelmoervlinder / dagpauwoog / kleine vos / gehakkelde aurelia / landkaartje / bont zandoogje / argusvlinder / oranje zandoogje / koevinkje / bruin zandoogje.
Dit zijn maar liefst 13 van de 33 soorten oftewel 39 procent !!!!!
- **Tijd voor een beschermingsplan dagvlinders Zeeland?????**

Niet-geaccepteerde soorten:

zonder bewijsmateriaal (foto-dia-video) worden de volgende soorten niet geaccepteerd:

- bruin dikkopje (Erynnis tages) op 21-6-2007 bij Ritthem
 - aardbeivlinder (Pyrgus malvae) op 3-5-2007 bij Oostkapelle
 - tweekleurig hooibeestje (Coenonympha arcania) op 19-7-2007 bij Burgh-Haamstede
- Mogelijk betreft het hier foutieve waarnemingen of verkeerd ingevoerde soorten.

Soortgerichte zoekacties:

in 2007 waren leden van de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland van plan om soortgerichte zoekacties te houden naar de volgende dagvlindersoorten:

1. het geelspriddikkopje
2. de koninginnenpage
3. de eikenpage

Door de tegenvallende weersomstandigheden in 2007 is dat niet gelukt. In 2008 hopen we een nieuwe poging te doen. Iedereen die daaraan wil deelnemen is welkom. Hoe meer mensen daarbij betrokken zijn, hoe vollediger het verspreidingsoverzicht van deze soorten wordt. Alle waarnemingen graag nauwkeurig noteren en doorgeven aan de coördinator van de dagvlinders: Hannie Joziassse (hanniejo@zeelandnet.nl) of aan de samensteller van dit jaaroverzicht: Henk Wagenaar (henkwagenaar@klikSAFE.nl).

Alvast bedankt voor uw medewerking.

Dankwoord:

Onze dank gaat uit naar allen die waarnemingsgegevens hebben doorgegeven aan de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland. In het bijzonder gaat onze dank uit naar:

- *Hannie Joziassse voor het bijhouden van het waarnemingenbestand dagvlinders;*
- *Vlinderwerkgroep West Zeeuws-Vlaanderen (werkgroep van Natuurbeschermingsver. 't Duumpje) en Insectenwerkgroep Oost Zeeuws-Vlaanderen (werkgroep van Natuurbeschermingsver. de Steltkluit) voor het beschikbaar stellen van hun waarnemingsgegevens voor dit jaaroverzicht..*

DAGVLINDERS: DE MOEITE WAARD OM TE BESCHERMEN!!!

